

# HAJDUFÖLD

**ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN**  
 Egy hóra . . . 50 K Félévre . . . 220 K  
 Negyedévre . . . 110 K Egész évre . . . 440 K  
**EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 2 KORONA**

**KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP**  
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap  
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

**SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:**  
**DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.**  
**INTERURBAN TELEFON: 3-48 SZÁM.**

## Kommunista merénylet a nemzetgyűlésen

**A tettest elfogták - Rakovszky élete ellen tört  
 Senki sem sérült meg - Az ülést folytatták**

Budapest, szeptember 24. A nemzetgyűlés mai ülésén, déli 12 óra tájban Szilágyi Lajos beszéde közben az ülésteremben négy revolverlövés dörrent el. A lövések Rakovszky felé voltak irányítva, azonban egyik sem talált. A szükséges intézkedéseket a házelnökség azonnal megtette. Az ülést egyelőre 5 percre felfüggesztették. A merénylőt nyomban letartóztatták és a házelnöki hivatalba vitték.

A lövöldözés az első emeleti 2-ik karzatról származott és azt *Kövér Imre Ibrahim György* vasutas követte el. Az első lövés eldördülése után azt kiáltotta, hogy éljen a köztársaság. A karzaton tartózkodó *Marton Károly* detektív, rögtön egy széklet kapott fel és a merénylőt fejbevégté vele úgy, hogy megtántorodott. A képviselőházban leírhatatlan izgalom támadt. A karzatok közönsége az első lövés eldörrenése után felugrált a helyéről és a kijárat felé nyomult. Az elnök a lövöldözés folyamán állandóan helyén maradt. A képviselők egyrésze a karzatra rohant, de a nagy tolongásban nem lehetett feljutni. A nemzetgyűlés színhelyéről a házelnöki hivatalba vették a merénylőt, ahol először *Ráday Gedeon* belügyminiszter hallgatta ki.

A merénylő a nemzetgyűlés karzatára szóló belépési jegyét *Kontra Aladártól* szerezte. Reggel 5 óráig fordult jegyért és elmondotta, hogy Székesfehérváron 30 évvel ezelőtt együtt lakott vele és oly körülményeket említett neki, amelyek Kontrát gyanakodóvá nem tehettek.

### Fenyegető levél

Budapest, szept. 24. Munkatársunk a merénylet elkövetése után azonnal beszélgetést folytatott *Rakovszky Istvánnal*, aki a következőket mondotta: "Ez az ember, akiről most sem tudom pontosan, hogy mi a neve, pár héttel ezelőtt fenyegető levelet írt nekem, amelyben azzal igyekezett terrorizálni, hogy le fog engemet löni, mert legitimista álláspontot foglaltok el. Az aláírás valami *Ibrahim*, vagy *Szolimán*, vagy ilyesféle valami volt. Az egésznek nem tulajdonítottam semmi jelentőséget és a papirkosárba dobtam. Ha haza fogok menni, a papirkosárból talán elő is tudom keresni. Nem ismerem őt. Állítólag most leszerelt tényleges főhadnagy volna, aki köztársasági, vagy tanácsköztársasági érzelmi. Mielőtt a lövések eldörögtek volna, helyemen ültem és épen távozni készültem. Amikor felállottam, valami horzsolta a lábomat, szinte megbottlottam valamibe, ekkor dörrent el az első lövés, de hála Istennek egyik sem talált. Ekkor *Rakovszky István* mellényzsebébe nyúlt és elővett onnan egy 6-7 milliméteres ismétlő pisztolyból származó golyót. Ezt találtam a helyemen, mondta."

### Kicsoda a merénylő?

A kihallgatást *Marinovic* főkapitányon kívül *Szeszlér Hugó* rendőrtanácsos, *Gaal Gaszton* elnök, *Ráday Gedeon* gróf belügyminiszter és *Lukovich Aladár* felgyújtják. Amikor utközből előrehaladtak a fogollyal, az a következő kijelentést tette: "Akasztatok fel, és ha fel is akasztotok, ezer testvér fog támadni, akik ugyanezt fogják megcsinálni." Kötelékeit megfeszítve kiabált! "Csak merjen valaki hozzám nyulni, meglakol érte!"

A merénylő *Kövér Ibrahim György Imrénének* mondotta magát. Kihallgatása során előbb mohamedán vallásának vallotta magát, de későbbre "dttért" a református vallásra. Kijelentette, hogy haragszik a Habsburgokra és a legimistákra, akik a *Károlyi* által felállított köztársasági államformát elsikkasztották. A maga politikai magatartására nézve kijelentette, hogy *tanácsköztársasági érzelmi*. Megölhetik, de nyomába ezren fognak lépni, akik az ő általa megkezdett munkát folytatni fogják.

A vizsgálat folyamán megállapítást nyert, hogy nemcsak *Marton* detektív, hanem *Négyessy László* képviselő felesége is fejbevégté egy székkel a merénylőt.

Budapest, szept. 24. A rendőri bizottság tagjai lefoglalták a revolvért és a merénylőt megkötözve lekísérték az autéhoz. Két órákor

## Törökország feltételei

Páris, szept. 24. (MTI.) Az Exselsior intervjút közöl *Nazi* béggel, aki kijelentette, hogy lehetséges, hogy *Kemal* basa elfogadja a népszövetség közvetítését, de csak azzal a feltétellel, hogy a görögök által megszállt területet előzőleg kiürítik. Törökország *Drinápolyt* és *Szmirnát* követeli, valamint a teljes politikai és gazdasági önállóság biztosítását.

## Az opppai gyári szerencsétlenség

Frankfurt, szept. 24. Az Opppai analingyár igazgatóságának közlése szerint a halottak száma 4-500-ra tehető. Az eddig megtaláltak száma 320. (MTI.)

## A nyugati végekért tovább folyik a harc

Hírek a legújabb eseményekről

### Támadnak a felkelők

Budapest, szept. 24. A N. W. J. jelenti Bécsujhelyből: A mai kora reggeli órákban a magyar felkelő csapatok megtámadták a birodalmi őrség csapatait és a *Lajtamenti Bruck* közelébe férköztek. Hajnali fél 3 órákor a magyar felkelők hirtelen heves gépfegyvertüzelésbe kezdtek a birodalmi csapatok ellen és megkezdtek előnyomulásukat. A támadás oly meglepő volt, a tüzelés pedig olyan heves, hogy a birodalmi csapatok kénytelenek voltak a régi határtól 100-150 lépésnyire hátrálni. A gépfegyvergolyók egészen *Bruckig* hatoltak el. A harc körülbelül 3 órahosszat tartott. A felkelők ezután visszavonultak. (MTI.)

### Sopron magyar marad

Budapest, szept. 24. Budapest híre jár, hogy megegyezés küszöbén állunk, amelynek értelmében Sopron városa és a körülötte fekvő hét község a miénk maradna, továbbá *Mosonmegyében Féltony*, ahol *Albrecht* főherceg birtokai vannak, de ennek ellenében *Vasvármegyéből* 17 községet kellene átadnunk.

### Olaszország a kisantant beavatkozása ellen

Bécs, szept. 24. A N. W. Journalnak jelentik *Milanóból*: Olaszország felszólította Ausztriát, hogy ne fogadja el azokat az aján-

a főkapitányság *Zrinyi utcai* kapuján fordult be az autó. Az összes detektivesoportokat munkába állították. Kirendelték őket a parlamenthez s ott az összes kijáratokat megszállották, elrendelték a karzat közönségeinek leigazoltatását, mert a merénylő esetleges cinkostársai is ott lehetnek. A megkötözött merénylőt fél 3 órákor *Kalmár* detektívönköhelyettes elé vitték aki több magasrangú rendőrtisztviselő jelenlétében megkezdte részletes kihallgatását.

### Helyszíni szemle

Budapest, szept. 24. A képviselőház ülés-termében ma délután fél 6 órákor helyszíni szemlét tartottak, amelyen *Russzinszky Béla* vizsgálóbíró, *Sztrache Gusztáv* dr, *Szrubian* rendőrkapitány és *Gozmányi Ferenc* rendőrfogalmazó jelentek meg. A helyszíni szemlét a korán beálló sötétség miatt nem fejezheték be, csupán azt állapították meg, hogy az egyik miniszteri asztalon golyóütődésnek nyoma látszik. Ennél az asztalnál délelőtt *Bernoldik* Nándor népjóléti miniszter ült.

A helyszíni szemlét holnap délelőtt 10 órákor folytatják.

## Nosztifikálás a déli részeken

Budapest, szept. 24. A szerb, horvát, szlovén megszállás alól felszabadult területeken a háborús magyar államadóssági címleteknek nostrifikálás céljából leendő jegyzékbevitelére és megjelölésére irányult kérések előterjesztésére a kitűzött határidőt a pénzügyminiszter rendeleti úton 1921 október 20-ig meghosszabbította.

## Szovjet-arány 1 : 10.000

Moszkva, szept. 24. A népbiztosok tanácsa elhatározta, hogy új pénzt bocsát ki, amelynek felírása a következő: 1 rubel, 10,000 előbbi rubellel egyenlő értékben.

latokat, amelyeket a kisantant államai tettek Ausztria javára való beavatkozásra, hanem várják meg nyugodtan Olaszország lépéseit. Olaszország egyben óva inti a prágai és belgrádi kormányt attól, hogy közvetlenül akeiöba lépjenek Magyarország ellen.

### „Magyar felvonulás“

Bécs, szept. 24. (MTI.) A Neues Achnuhr Blatt „A magyar felvonulás“ címmel a következőket írja: Megbízható jelentések szerint a magyar csapatok felvonulásukat már befejezték. Hogy a hadosztályoknak rajtaütés, vagy védelem a rendeltetése, még nem állapítható meg, de szakértők szerint minden jel arra vall, hogy a magyar csapatok felállításuk elrendezése és a végrehajtott katonai intézkedések szerint harcserű felvonulást végeztek.

### Népszavazást ajánlanak?

Bécs, szept. 24. Az Abend diplomáciai oldalról arról értesül, hogy a magyar kormány új javaslatot fog előterjeszteni az osztrák kormánynak. Természetes, hogy erre csak egy válasz lehet, nevezetesen, hogy Nyugatmagyarországot minden további nélkül át kell adni. Ha ez megtörtént, akkor egyszerű volna nemzetközi felügyelet alatt népszavazást rendezni.

## Késő délutánig együtt ült a Ház

- Revolver-lövések szakították meg a tanácskozást -  
- Érdekes interpellációk

A mai ülést 10 órakor nyitotta meg Gál Gaszton elnök. Az elnöki bejelentések után az interpellációs könyvet olvasták fel. A Ház az elnök javaslatára elhatározza, hogy a bejelentett 20 interpelláció tárgyalására legkésőbb fél 1 órakor térnek át. Ezután a nemzetgyűlés harmadik olvasásában elfogadja a *tisztviselők segélyezéséről* szóló törvényjavaslatot. Vass József kultuszminiszter benyújtja az 1883. évi I. t.-c. módosításáról szóló javaslatot.

### Mentelmi jog felfüggesztése

Hadházy Zsigmond a mentelmi bizottság előadója: A budapesti kir. főügyész megkeresést intézett a nemzetgyűléshez Gál Endre képviselő mentelmi jogának felfüggesztése tárgyában. Miután a budapesti kir. főügyész megvesztegetés büntetében való részeséggel vádolja meg Gál Endrét, és miután a megkeresés illetékes hatóságtól származik, továbbá mert maga a képviselő is kéri mentelmi jogának felfüggesztését, a bizottság javasolja a nemzetgyűlésnek, hogy Gál mentelmi jogát függeszse fel azon feltétellel, hogyha nevezett képviselő személyes szabadsága korlátozásának szüksége fordulna elő, a bíróság újból forduljon megkereséssel a nemzetgyűléshez.

Somogyi István dr. kéri a nemzetgyűlést, hogy Gál Endre mentelmi jogát korlátozás nélkül függeszse fel.

Weiss Konrád: A nemzetgyűlésen minden képviselő egyforma és egyformán kell kiadnia minden képviselőt a nemzetgyűlésnek. Csatlakozik Somogyi István indítványához.

Rubinek István hosszabban indokolja álláspontját, amellyel a mentelmi bizottság javaslatát elfogadja.

Somogyi István: Félreértett szavainak helyreigazítása címén hangsúlyozza, hogy azt mondotta, miszerint a mentelmi bizottság eljárása a vidéken azt a gyanút ébresztheti fel, hogy itt valami eltitkolás történt.

Hornyánszky Zoltán csodálkozását fejezi ki, hogy ebben az esetben a személyes szabadság megsértését veszik alapul és bizonyos politikai jellegű találgatások az esetnek. Kéri a mentelmi jognak korlátozás nélküli felfüggesztését. Ugyanezen értelemben szólalt fel Rassa Károly is.

Gál Endre kéri a nemzetgyűlést, hogy függeszse fel mentelmi jogát. Az ő becsülete olyan drága, mint a Rakovszkyé. Ártatlanságának teljes tudatában nyíltan alá veti magát a magyar bíróság ítéletének.

Rakovszky sajnálkozását fejezi ki a képviselőket ért vádak tekintetében. Csodálkozik, hogy képviselőtársa elmulasztotta mentelmi jogának azonnali felfüggesztését kérni. Nem lehet különbséget tenni első- és másodrendű panamisták közt. Kéri mind a négy képviselő mentelmi jogának korlátozás nélküli felfüggesztését. Gál Endre megjegyzésére kijelenti, hogy az ő becsülete sokkal olcsóbb, mert azt ő sohasem fizettette meg.

Széchenyi Viktor hasonlóképpen korlátozás nélküli felfüggesztését kéri a nevezett képviselő mentelmi jogának.

Az elnök szavazás alá bocsátja Somogyi István módosító indítványát, amelyet a Ház elfogad. Ezután a mentelmi bizottság előadója javasolja Pákozdy Andras mentelmi jogának bizonyos korlátozással való felfüggesztését.

A Ház a javaslatot Somogyi indítványával fogadja el. Zákány képviselő mentelmi jogának felfüggesztése érdekében tett előadói javaslatot a Ház elfogadja.

### Választások a felszabadult déli vidéken

Az elnök kéri a nemzetgyűlést, járuljon hozzá, hogy a Délvidéken felszabadult választókerületekben a választásokat a belügyminiszterhez történt előzetes bejelentés után megindíthassák.

Rassa Károly nem járul hozzá, hogy a felszabadult területeken már október 30-án megtartsák a választásokat. Indítványozza,

hogy a nemzetgyűlés egyelőre ne adjon felhatalmazást a választás megejtésére.

Bethlen István gróf miniszterelnök kijelenti, hogy annak idején kilátásba helyezte, hogy a választások kiírását nem fogja siettetni, de tegnap a Ház úgy határozott, hogy a felhatalmazást a kormánynak megadja a választások megejtésére.

Ráday Gegeon belügyminiszter szólalt fel ezután és kijelenti, hogy a választást elrendelő rendelet még a Huszár-kormány idejében kelt és ez a rendelet az 594-1919. sz. rendeletnek a kiegészítése. A rendelet úgy szól, hogy az idegen megszállás alól felszabaduló területeken a kormány úgy tűzse ki a választást, hogy a kiűzés és a választás között legalább 30 nap teljen el. A tisztviselői kerületekben is így történtek a választások. A választási névjegyzékek összeállítása nem szenved haladékos Baranyában.

Szilágyi Lajos csodálkozik, hogy meglepetésszerűen rendelték el a választásokat olyan területeken, ahova eddig csak a kormánynak kedves lapok jutottak be. (Nagy zaj az ellenzéken.) Vitatja, hogy ott szabad vélemény kerülhetne kifejezésre abban az esetben, hogyha a választásokat ilyen hamar akarják végrehajtani. — Így olyanok is bejutnának a nemzetgyűlésbe, akik a parlamentnek tekintélyt esetleg ronthatnák.

Bethlen István gróf miniszterelnök szólalt fel ismét. Annak idején azt mondotta, hogy a választást nem fogja a kormány hamarosan megejteni és ez most is így áll, mert az október 30-i terminus nem közeli határidő. A kiűrés rendjén meggyőződhetünk arról, hogy az ott lakó népek hangulata csendes és a legteljesebb hazaszeretettel vésztetnek Magyarorságot. A kiűrés sokkal simábban bonyolítottatott le, mint sem azt várni lehetett volna. Ennek folytán nem látja szükségességét annak, hogy a választás terminusát kitolják.

Rassa ragaszkodik indítványához.

Elnök szavazásra bocsátja a kérdést, az elnöki előterjesztést elfogadja a Ház és ennek értelmében határozatilag kimondja, hogy a választás megtartásáról szóló felhatalmazást a nemzetgyűlés a kormánynak megadja.

Ráday Gedeon gróf belügyminiszter be- terjeszti két hajóstársaság számára a kívándorlási engedélyről szóló jelentését.

Elnök ezután napirendi javaslatot tesz. Javasolja, hogy a nemzetgyűlés üléseit függeszse fel és hatalmazza fel az elnökséget, hogy a kormánnyal egyetértésben döntsön afelett, hogy mikor tartsa legközelebbi ülését. Felhatalmazást kér arra, hogy a szünet alatt az esetleg megüresedő kerületekben a választások kiírásáról gondoskodhassék.

A nemzetgyűlés többsége az elnök javaslatát elfogadja.

Elnök ezután szünetet rendelt el.

### Interpellációk

Szünet után az interpellációkra tértek át. Az első felszólaló Szilágyi Lajos volt, aki kifejtette, hogy a tisztviselők érdekében a tegnap hozott határozat a legelső szocialis segítség ezen a téren hozott intézkedések között. Majd indítványa kiegészítéseként, amelyet tegnap nyújtott be, pótlólag felelmi, hogy a hadviselt tisztiek előléptetésének ügyét a kormány tekintse legsürgősebb feladatának. A frontszolgálatot teljesített tisztviselők között nagy az elkeseredés, mert az előléptetésnél nem vették figyelembe a frontszolgálatot. A tisztiek előléptetésénél ezt feltétlenül tekintetbe kell venni, azonban nyugdíjazásnál csak abban az esetben, ha az illető önmaga kéri.

### A merénylet

Szilágyi Lajosnak e szavainál rövid egymásutánban négy lövés dőreje reszkettette meg az ülésterem levegőjét, mire az ülés félbeszakadt. Nagy zavar keletkezett, végre az elnök felfüggesztette az ülést.

A teremben ülő Rakovszky István ellen irányuló merénylet szerencsére nem sikerült és csodálatos módon senki se sérült meg.

Erről lapunk más helyén részletesen emlékezünk meg.

### A nemzet örökké él

Kenéz Béla, alelnök, mikor végre nagynehezen kelyreállította a rendet, a következő elnöki enunciaciót tartotta:

Az ülés tovább folyik. Ez a zavaró incidens lehet a nemzet szuverenitása ellen intézett merénylet s lehet, hogy áldozatai is lehettek volna, de a nemzeti és a nemzetgyűlés örökké élni fognak. A szükséges intézkedéseket megtettük, az ülést egyelőre felfüggeszttem.

Az ülésnek újból való megnyitása után az elnök bejelentette, hogy a merénylőt elfogták és ellene az eljárás folyamatba tették.

Szilágyi Lajos interpellációja elmondásába fogott ezután. Hajlandó-e a kormány a közszolgálati alkalmazottak előléptetésénél a teljesített frontszolgálatot figyelembe venni, mint érdemet, és nyugdíjaztatás esetén a hadi-éveket csak abban az esetben beszámítani, ha azt az illetők maguk óhajtják.

Bethlen István gróf miniszterelnök azonnal válaszolt az interpellációra és kijelentette, hogy kétségen felül áll az, hogy a tisztviselők egyrésze az előléptetésnél hátrányt szenvedett. A kormányt sok tekintetben egyéb körülmények akadályozták meg az előléptetésénél abban, hogy Gerencséry javaslatát, amelyet a Ház határozattal emelt, a maga teljes egészében keresztül vihesse. Igaz, hogy a tisztviselő-kérdésnél nem egyedül az a szempont mérvado, amelyet mar a minisztertanács is határozattal emelt, t. i. hogy a rendfokozatokat az érdemek és a frontszolgálat tekintetbe vételével fogják megállapítani. En hajlandó vagyok magamévá tenni az interpelláló képviselő ur interpellációját és az 1921-22 évi költségvetés tárgyalása után ezt a szempontot mindenesetre fokozatosan figyelembe is akarjuk venni. Kéri válaszában tudomásul vételét.

Szilágyi Lajos és a Ház a miniszterelnök válaszában tudomásul vette.

### A kisbérletekről

Ezután sokorópátkai Szobó István interpellálja meg a honvédelemügyi és földmivélel-ügyi minisztereket az ó- és ujmalomsoki községi szegények közti kisbérletek bevonása miatt.

Nagyatádi Szabó István földmivélelügyi miniszter válaszában kijelentette, hogy nincs tudomása arról, hogy a földmivélelügyi miniszterium rendelte volna el a bérletek felmondását. Egyébként a kisbérletekről szóló törvényjavaslatot az országban mindenütt végre fogják hajtani.

### Nem vállalunk felelőséget az „A” zóna kiűréséért

Rakovszky István: A nyugatmagyarországi kérdésből nem óhajt most interpellálni, de szóvá teszi, hogy Egan Imre volt főispánt az osztrákok Nyugatmagyarország területéről Bécsbe szállították és most is ott van a törvényszék épületében. Az a vád ellene, hogy az osztrák imperium ellen fellázadt, pedig Nyugatmagyarország akkor még nem volt átadva Ausztriának és így nem is lehetett fellázadnia az osztrák uralom ellen. A magyar kormány nem rendelkezik ugyan a szabad csapatok felett, de valahányszor valakit eloptak az osztrákok közül, mindég átadták a magyar kormánynak, amely nem habozott visszadni Ausztriának az illetőket. Az Osternburg zászlóalj is tartóztatott le osztrák csendőröket és ezeket is azonnal szabadon bocsátották. Ő most humánus szempontból interpellál, mert egy sebesültől van szó, akinek családja aggodva várja, hogy mi történik Ausztriába vele. Interpellációjában kérni, hogy van-e tudomása a miniszterelnök annak arról, hogy Egan Imrét az osztrákok fogva tartják és akar-e szabadonbocsátása érdekében lépéseket tenni.

Bethlen István gróf miniszterelnök azonnal válaszolt az interpellációra. A nyugatmagyarországi kérdésben felvilágosítást akkor tudunk adni, amikor a helyzet tisztázva lesz és amikor a diplomáciai titkok megsértése nélkül lehet ebben az ügyben részletes felvilágosítást adni. Ez alkalommal — mondotta — nyíltan szabad precizirozni azt az álláspontot, amelyet a magyar kormány az „A” zónára vonatkozólag elfoglalt. Mi ezeket a területeket

kiírtattuk, de amíg az átadási jegyzőkönyvek általunk aláírva nincsenek, addig ez a terület Ausztriának átadva nincsen, ez magyar terület most is. Tekintettel arra, hogy miután a karhatalmakat, csendőroket és a katonaságot kivontuk, nem vagyunk abban a helyzetben, hogy az állam hatalmával felléphessünk Ausztrival, vagy a szabadesopatokkal szemben, de még az ottani lakossággal szemben sem. Tehát leszögezem itt is, hogy semmi tekintetben garanciát az ott történtekért nem vállalhatunk és nem vállalunk.

— Ami az esetet illeti, tudomásom van arról, hogy Egdn Imrét elfogták az osztrákok és jelenleg a törvényszék épületében fogva tartják. A diplomáciai lépéseket megtettük és a magyar külügyminiszter tiltakozott e miatt az osztrák kormánytól és más sok esetben is, mert tuszokat szedtek az osztrák csendőrök és a fogságba esett magyar állampolgárokat bántalmazták. A magyar kormány nem fog semmit elmulasztani, hogy újabb lépéseket ne tegyen. Kérem válaszom tudomásul vételét.

A választ úgy a Ház, mint az interpelláló képviselő tudomásul vette.

**Megszűnik a cenzura**

Rakovszky István interpellál ezután a cenzura ügyében. Kifogásolja, hogy a cenzura egyes lapokat kedvezményben részesít. Kifogásolja, hogy a sajtófőnök irányítja, tehát egy állami hivatalnok a magyar közvéleményt. (Beszéde a'att állandóan nagy zaj van és a miniszteri titkárok karzatán ülő Eckhardt felé ezt kiabálják: „Mondjon le!” Rakovszky beszéde közben Eckhardt ujjával nemet intett. Erre nagy felháborodás támadt. A képviselők kiabálják „Mondjon le, menjen ki!”)

Az elnök a nagy zajban kénytelen az ülést felfüggeszteni.

Az ülés újra való megnyitása után Rakovszky konstatálja, hogy félreértésről van szó, mert Eckhardt sajtófőnök nem az ő egyik állítására intett nemet, hanem az egyik képviselő fordult hozzá s neki intett.

A következő interpellációt intézi a miniszterelnökhöz: Utasítsa a kormány Eckhardt sajtófőnököt, hogy ne használja ki hatáskörét saját politikai nézetének terjesztésére.

Bethlen István gróf miniszterelnök azonnal válaszolt az interpellációra. Az interpelláló képviselő ur szavaiból kivehető, hogy úgy állítja be a helyzetet, mintha egyeseknek több szabadság engedtetnék meg. Én azon az állásponton vagyok, hogy a cenzura fenn nem tartható intézmény és a sajtóreform utján gondoskodni fogok, hogy a cenzura lassanként megszűnjék.

Nekem, a cenzura pártatlanságát az egész vonalon meg kell őriznem. Sajnálom, hogy Huber képviselő ural szemben is történtek támadások egyes lapokban, de ilyen politikai támadásokat nem cenzurázom és nem is fogok cenzurázni. Bátor vagyok közölni, hogy a nyugatmagyarországi kérdésben a sajtótájékoztató bizottságnak utasításokat adtam arra nézve, hogy az olyan közleményeket, amelyek a jó szomszédi viszony megzavarására törekednek, vagy amelyek politikai fenyegetésekkel lépnek elő és a helyzet felkavarására igyekeznek, továbbá, amelyek Ausztriával való viszonyunk elmergesítésére törekednek, amelyek katonai ellenállásra hívják fel a lakosságot, ne közöljék. Mindenesetre az interpelláló képviselő ur felszólalása folytán meg fogom vizsgálni az ügyet és ha a sajtófőnök adott volna ki egyéb utasításokat is, legyen meggyőződve az interpelláló képviselő ur, hogy elégtételt fog kapni. Kérem válaszom tudomásul vételét.

A választ úgy az interpelláló képviselő, mint a Ház tudomásul vette.

**A rendőrség és az uzsora árak**

Sokorópátkai Szabó István interpellációjában kérde a belügyminisztert, van-e tudomása arról, hogy Győrött a rendőrség az egyes termékek árait maximálja. Ez igazságtalan eljárás.

Ráday Gedeon gróf belügyminiszter kijelenti, hogy Győrött nem az árak megállapításáról volt szó a rendőrség részéről. Az 1920. évi XIV. t. cz. I. §. értelmében joga van a

rendőrségnek az uzsora árakat letörni. Különbben ami az ipari árakra vonatkozik, arra nézve a vizsgálatot meg fogja indítani. Kéri a Házat, hogy ideiglenes válaszáat vegye tudomásul.

**Ismét a délvidéki választások**

Rassai Károly interpellációjától eláll és csak felvilágosítást kér a belügyminisztertől a Délvidéken elrendelendő választások tárgyában.

A belügyminiszter röviden válaszolva kijelenti, hogy a minisztertanács elhatározta, hogy azok a képviselők, akik a csonkakerület 50 százalékánál kevesebb szavazatot kaptak, mint ami a most kibővült kerületben a választások száma, azok ujonnan megválasztandók, akik pedig többet kaptak, azok véglegesen megválasztottaknak tekintendők.

**A kiviteli engedélyekről**

Rassai Károly a következő interpelláló. Interpellációjában kérde a miniszterelnököt és a földmivelsügyi minisztert, hogy hajlandó-e a kormány haladéktalanul intézkedni, hogy bármiméü hasznót hajtó jogositvány a jövőben csak *drverés utján* legyen kiadható. Továbbá hajlandó-e a kormány hozzájárulni ahhoz, hogy a közélmezésügyi és a pénzügyminiszter által kiadott összes kiviteli engedélyek megvizsgáltassanak.

**Miért engedték meg a kivitt?**

Bethlen István gróf miniszterelnök azonnal válaszol az interpellációra. Előbb röviden ismerteti, hogy miért volt szükség a kivitelre. Az állatárak rohamosan *csökkentek*, úgy, hogy attól kellett tartani, hogy ha a csökkenés tovább folytatódik, akkor a pénzügyminiszternek a megszavazott nagy adókat behajtani nem lesz módjában. Ezek voltak az okai annak, hogy az állatkivitt megengedték.

— Ezenkívül a jó *buzatermés* kildtásai a gabona kivittelét lehetővé tették. Különösen a *pénzügyminiszter sürgette a gabonakivittet*, mert szüksége volt az inkamarálisk illetékből befolyó összegre. Ezért tehát intézkedés történt a kiviteli lehetőségek elősegítésére. Az egész idő alatt az árucikktek tekintetében különbség volt. Külön volt az ugynevezett *szabadlista*, amely csak bizonyos *illetékek lefizetése ellenében, de engedély nélkül* voltak kiszállíthatók. Tisztában voltunk azzal, hogy a kiviteli engedélyeket kezelő miniszteri tisztviselői kar soha annyi *csobitásnak* kitéve nem volt, mint most, amintőre a multban nem volt, sőt nem is lehetett példa. Egyfelől tehát a gazdasági téren *igyekeztünk javítani a tisztviselők helyzetén*, másrészt pedig elhatároztuk, hogy amennyiben *visszaélések* fordulnának elő, akkor tekintet nélkül minden kormányzati és pártérdekekre, azokat *könyörtelenül megszüntetjük*. Ez már nem politikai kérdés, ez a tisztesség, a becsület kérdése.

**Vizsgálat politika nélkül**

Amíg én ezen a helyen állok, gaéanciát nyujtok arról, hogy a *vizsgálat úgy fog lefolyni, hogy abba semmiféle politika belevive nem lesz* Garanciát vállalok minden visszavétel és felfedezésért. Az interpelláló képviselő ur azt mondotta, hogy a vizsgálat bizonyos politikai céllal folyt. Amiglen egy kabinet, egy miniszterével együtt ülök, addig határozottan kijelenthetem, hogy mindent elfogok követni arra vonatkozólag, hogy ilyesmi meg ne történhessen, mert különben vele egy kabinetben helyet nem foglalhatok. Egy levélben közöltem a földmivelsügyi miniszterrel, hogy Esküdtől különféle hírek vannak forgalomban. Konkrét vádakhöz jutottam egy képviselő ur utján hozzá s ekkor magamhoz kérttem a főügyészt és a főkapitányt s közöltem velük a vádat. Felszólítottam, hogy járjanak el az ügyben. Azt felelték, hogy itt sürgősen el kell járni, nehogy a bűnös a bűnjeleket eltüntesse. Épen ezért megengedtem, hogy másnap a földmivelsügyi miniszteriumban az illetőkkel szemben eljárassanak. De ekkor magam is *megparancsoltam, hogy a földmivelsügyi miniszter urat értesítsék a vizsgálat megindításáról*. Az eljáró rendőri közeg erről a nagy sietségben elfelejtkezett és ezért az illetőt azonnal felelősségre is vonta a főkapitány.

**New zsüri, ha nem összeférhetetlenségi bizottság**

Amennyiben nemzetgyűlési képviselők kiviteli ügyekben szintén eljárhat volna, ebben a tekintetben a kormány álláspontja az, hogy miután az összeférhetlenségi törvény egészen precizen megállapítja az összeférhetlenségi eseteket, köteleességünk összehívni az összeférhetlenségi bizottságot és nem egy zsürit. Az összeférhetlenségi törvény precizen megállapítja a szankciókat is. A kormánynak kötelessége, hogy közölje a bizottsággal azoknak a képviselőknek listáját, akik közbejárta. A földmivelsügyi miniszter most állítja össze a listát, de ez nagy munka, és így a Ház a legközelebbi ülésen fogja előterjeszteni. Ezt a listát a Ház ki fogja adni az összeférhetlenségi bizottságnak.

Most nem vagyok abban a helyzetben, hogy a bűnügyi vizsgálatról részletesen nyilatkozzam. Amikor el fog jönni az ideje, úgy arról részletesen be fogok számolni. Addig méltóztassék a nemzetgyűlésnek és a nemzetnek tudomásul venni, hogy mi ebben a kérdésben *kérlelhetetlen szigorral* fogunk eljárni, mert ez a nemzet becsületének az ügye.

**Az országot és a fogyasztókat nem érte sérelem**

Nagyatádi Szabó István válasza: A visszaélések leleplezése után úgy állították be a dolgot, mintha az országot kár érte volna. En ellen tiltakozom. A valóság az, hogy a kiviteli engedélyek ügyében bárki kérhetett engedélyt, de nem mindenki használta azt fel. Hogy az engedményes mit csinál az engedélyével, az nem tartozik ránk, az tisztán az illető üzleti ügye. Kijelenti, hogy a kiviteli engedélyeknek több mint felét nem vették igénybe. Nem igaz, hogy a fogyasztók szájából vették volna el a kenyeret. Ez ellen úgy a maga, mint a kormány nevében tiltakozik.

Rassai Károly, sem a miniszterelnök, sem a földmivelsügyi miniszter válaszáat nem veszi tudomásul és felhívja őket, hogy hajlandó-e hozzájárulni ahhoz, hogy a kiviteli engedélyek ügyét egy pártközi bizottság vizsgálja meg.

Bethlen István gróf miniszterelnök Rassai Károly interpellációjára röviden válaszolva kijelenti, hogy egyáltalában nem látja szükségét annak, hogy egy harmadik bizottság is megvizsgálja az engedélyeket.

A Ház a miniszterelnök és a földmivelsügyi miniszter válaszáat tudomásul veszi.

**A vetőmagvak ára**

Tömöry Jenő a Szatmármegyében a mult évi vetőmagvakért még eddig visszatartott pénz tárgyában interpellál.

Nagyatádi Szabó István földmivelsügyi miniszter röviden válaszolva kijelenti, hogy most vesz tudomást erről és amennyiben ezeket a pénzeket visszatartották, intézkedni fog, hogy azt azonnal megkapják és megfogja vizsgálni, hogy miért nem fizették ki azokat.

A választ úgy az interpelláló képviselő, mint a Ház tudomásul vették.

Elnök a jegyzőkönyv hitelesítése után az ülést délután 5 órakor rekesztette be.

**Fenyegető levelek**

Budapest, szept. 24. MTI magánjelentése.

A nemzetgyűlés ma elnapolta magát. A pártokban alig volt politikai élet. A Keresztény Nemzeti Egyesülés pártjában az a vélemény, hogy a merényletnek politikai háttere van. Andrássy Gyula gróf megemlítette, hogy ő is kapott 8 nappal ezelőtt egy fenyegető levelet a merénylettől, amelyet átadott a rendőrségnek.

A Kiszegazepártban nagyatádi Szabó István elbeszélte, hogy ő is kapott levelet a merénylettől, aki arra kérte őt, hogy a mellékelt cikket küldje el a lapoknak, mert ha ő küldené el, a lapok nem közölnék.

berendezéseket szak-szerűen készít:  
**Villamos** Uj. Nánassy Lajos  
Péterfia-utca 37. sz.



**Menetrend változás.** A máv. üzletvezetőségtől nyert értesülésünk szerint hétfőtől, a hó 26-ától kezdve a Debrecen-Nyirábrány között közlekedő vonat, amely Nyirábrányból 17 óra 55 perckor indult, megszűnik. Helyette hétfő, kedd, csütörtök és pénteken való közlekedéssel másik vonat fog közlekedni, mely a jelzett napokon Nyirábrányból indul 19 óra 30 perckor és Debrecenbe érkezik 20 óra 57 perckor.

**Továbbképző tanfolyam leányok számára.** A júniusban meghirdetett továbbképző tanfolyam szeptember 29-én megkezdődik a ref. leányközépiskolában. Beiratkozni lehet 26-28-ig a ref. leányközépiskola tanári szobájában 12 és 1 óra közt.

**Házasságkötések.** Braun Jakab—Burger Regina, Herc Herman—Stark Regina, Borsos József—Kábai Margit, Kohn József—Friedmann Gizella, Kovács Antal—Behovits Magdolna, Betka György—Fodor Zsuzsanna, Berényi József—Ilyés Erzsébet, Zabolay Sándor—Rozsos Margit, Szilágyi Gábor—Birinyi Zsuzsanna, Hemmerich László—Varjassy Etelka, Glatz Károly—Gecse Katalin, Dimitrovics Jenő—Javoraszkij Ilona, Wandrak József—Fejzsis Julianna, Koronkai István—Orsó Erzsébet, Erdei Gyula—Kolosvári Erzsébet, Bujdosó László—Lőrincz Erzsébet, Németi József—Báji Margit, Nagy Ferenc—Kecses Erzsébet, Kozák István—Pávay Julianna, Fiip Rudolf—Kender Róza, Somossy Béla—Óri Erzsébet, Both Ferenc—Hajdu Mária, Vedres Gábor—Gyalay Julianna, Nyulási János—Szegedi Julianna.

**Kéménytűz.** Tegnap délelőtt a Simonyi-ut 7. szám alól tűzet jeleztek. A tűzoltóság nyomomban kiszállt Bíró segédtisztrel a helyszínre. A Simonyi-ut 7. szám alatt esütörtökön kéményt égettek s a kéménybe beépített gerenda ez alkalommal megszenesedett. Derék tűzoltóinknak sikerült a tüzet hamarosan elfojtani. A tűz következtében néhány méterrel a tetőzet is elégett. A kár jelentékeny.

**Tolvaj cselédlány.** Tegnap délelőtt özv. Dr. Rózsa Ignácné, József kir. herceg u. lakos feljelentést tett a rendőrségen hogy Takács Borbála nevű cselédje szeptember 15-én több ezer korona értékű fehérműjét ellopva, megszökött. A cselédlány balmazújvárosi születésű és nem kizárt, hogy szüleirehöz szökött. A rendőrség körözi a tolvaj cselédlányt.

**A Magyar Cserkész Szövetség helyi bizottsága megalakult.** Minden cserkész ügyben a helyi bizottság titkára, Remsey György főreáliskolai tanár ad felvilágosítást a főreáliskolában.

**A Magyar Köztisztviselők Fogyasztási Termelő és Értékesítő Szövetkezetének közleményei:** Szeptemberi ellátási jegy 1, 2, 3. sz. szelvényekre 0.75 kg. liszt, 150 kg. főző liszt, 3.75 kg. kenyér liszt, 4, 5, 6. sz. szelvényekre 0.25 kg. 0.ás liszt, 0.50 kg. főző liszt, 1.25 kg. kenyérliszt, 7. sz. szelvényre 1 kg. só, 8. sz. szelvényre 0.60 kg. cukor és 1 db. szacharin, 9. sz. szelvényre 0.80 kg. zsír osztandó. Folyó hó 26-án hétfőn megkezdjük a kedvezményes liszt kiosztását. Cukrot és zsírt — készlet hiánya miatt — csak később adhatunk. Ezeknek sürgős leszállítása iránt intézkedés történt. A blokkolás a Vár-utcai kedvezményes elosztóhelyen a liszt kiadása a pénzügyi palota pinchei részében történik. A blokkolás és az árak elvitelezése idejéig a következők sorrendbe osztjuk be: 26-án A, B, C név kezdő betűjű nyugdíjasok, tanárok és tanítók testülete, 27-én D, E, F, G kezdő betűjű nyugdíjasok Pü. és dohánygy. alkalmalmazottak, 28-án H, I, K kezdő betűjű nyugdíjasok igazságügyi, 29-én L, M, N, O kezdő betűjű nyugdíjasok városi, 30-án P, R, S. Sz kezdő betűjű nyugdíjasok postai, okt. 1-én T, U, V, Z kezdő betűjű alkalmazott más testületek.

**Autogramm-délelőlt az Apolló előcsarnokában ma vasárnap 10—12-ig.** Az Apolló vendégeinek Autogramot írnak Petrovich—Mattyasovszky—Bolvary—Gács.

**Az Ébredő Magyarok Egyesülete** debreceni csoportjának VI. kerülete a hó 25-én, vasárnap délután 4 órakor az egyesület új helyiségében gyűlést tart, amelyen a kerületi vezető előterjesztése után irredenta szavazat és művészi gondnoka játék lesz. A gyűlést az EME elnöke, Dr. Iványi Béla egyetemi tanár nagyszabású beszéde zárja be.

**Fancsovits nővérek** tánciskolája október harmadikán megnyílik az Angolban. Beiratkozni lehet Bathyányi 10. alatt.

**Halálozások.** Kis Julianna 17 éves, Debreceni Ferenc 18 napos, Tisza Jánosné Orgován Julianna 54 éves, Bertók Imréné Balogh Mária 52 éves, Gyárfás Albert 74 éves, özv. Kripkó Ferencné Harangozó Mária 54 éves, Béres Albert 4 hónapos, özv. Kis Ferencné Kimos Julianna 30 éves, Burg Herman 1 hónapos, Lakatos Gábor 52 éves, özv. Főle Imréné Faragó Zsuzsanna 88 éves, Péntek Piroska 10 éves, Papp László 36 éves.

## Nikházy László műszaki üzlete

Simonffy-u 2. sz. Telefon 4-80.

**A Máv. és az utazóközönség.** A Debrecen—budapesti vonaton hihetetlenül siralmas állapotok uralkodnak. Először is beállítottak egy gyorsvonat-párt, melynek menetideje csak talán egy órával rövidebb a személyvonatok menetidejénél, azonban a viteldij majdnem még egyszer annyi, mint a személyvonatok viteldija. Már magában véve ez is elegendő ahhoz, hogy szót emeljünk ellene. Ami pedig az utazóközönség kényelmét illeti, az valóságosan ázsiai állapotokra emlékeztet. A személyvonatokon nincsen megfelelő számú II. és III. osztályu kocsik, úgy, hogy elszomorító az utazóközönség helyzete és összezsufoltsága. Az egész vonaton ember ember hátán. A folyosókon összehúzóval állanak azok az utazók, akiknek még le nem taposták a lábát. Gyakori az utasok sorában a zsufoltság következtében a heves rosszullet, ájulás stb. Talán mégis helyes volna, ha a máv. üzletvezetőség gondoskodna, hogy ne 6 másodosztályu kocsi adnának egy-egy személyvonathoz, hanem legalább is annyit, mint amennyi jegyet adtak ki. A vasuti viteldijak fel-emelésével kapcsolatosan figyelembe kell venni az utazóközönség kényelmét is. Ugy gondoljuk, hogy az Üv. megérti felszólalásunkat és a kamcsatkai állapotoknak mielőbb véget vet. Ismerjük a máv. nehéz helyzetét, a kocsihiányt, de mégis azt hisszük, hogy lehetne a bajokon legalább is enyhíteni. Különösen azt panaszojja a Budapestre utazó közönség, hogy a Nyiregyházaról jövő vonatra nem tud feljutni, amin ugy lehetne segíteni, hogy itt Debrecenben csatlolnának minden szerelvényhez egy-két üres kocsi.

**Ma vasárnap a legjobb szórakozás a Film-Revü az Apollóban.**

**Szüreti mulatság a Royalban** a hó 25-én vasárnap. Kezdeté este 7 órakor. Belépő díj 15 kor. és a vigalmi adó.

**Krisch Károly** cserépkályharaktára Debrecen. Piac-utca 89. Telefon 12—18. Elvállal cserépkályhák átrakását és tisztítását, új cserépkályhák érkeztek.

## Az erdélyi románok elégedetlenek

Budapest, szeptember 24. Kolozsvárról jelentik: Maniu Gyula ismert oláh politikus Gyulafehérvárra négyülést hívott egybe, amelyen a harcot a bukaresti kormánnyal szemben felvette. — A kisebbségekkel szemben a baráti megértés politikáját kell követni és nem az erőszakét. Avarescu büne, hogy az erdélyiek harcban állanak a régi királyság-beliékekkel. Utána Vajda-Vojvoda Sándor hangoztatta azt az elvet, hogy Erdély az erdélyieké.

Határozati javaslatot fogadtak el, amely szerint követelik a kormány azonnali távozását és az új választások kiírását. A parlamenti képviselők közül az erdélyieket a határozati javaslat eltiltja a parlamenti tanácskozásktól.

## Hegedüs oihen

Budapest, szept. 24. Hegedüs Loránt volt pénzügyminiszter, miután hivatalát már átadta, az ausztriai Purkersdorfba utazik Fáradalmait, amelyet a kilenc hónapos megfeszített munkában szerzett, itt akarja kipihenni. Hegedüs magára vállalta, hogy Párisban a nagyantanttal való összeköttetés fentartása érdekében, mint a magyar kormány gazdasági és pénzügyi szakértője fog működni.

## GERŐ ruha árjegyzéke:

Férfi öltöny és felöltők	K 2400-tól feljebb
Füú öltöny és felöltők	K 1000-tól feljebb
Gyermek öltöny és kabátok	K 670-tól feljebb

Rövid téli kabát, szörme és bőrbekecsék nagy választékban olcsó szabott árak mellett kaphatók

**Gerő Ernőnél Debrecen**  
Piac-utca 69. (Megyeházzal szemben.)

## Művészet

**Darkóné hangversenye.** Darkóné Simonffy Irén művésznőnek október 1-én a zenedében tartandó zongora hangversenye elé méltán tekint nagy érdeklődéssel városunk zenekedvelő közönsége. A műsoron szerepelnek: Bach, Haydn, Beethoven, Brahms, Debussy, Liszt mesterek művei. A hangversenyre jegyek már kaphatók a zenede titkári hivatalában és Springer József zeneműkereskedésében. (Piac-utca 38. sz. a.)

## SPORT.

**Ifjú Szomjas Gusztáv lett 1921 évre a galamblöví bajnok.** Debrecenben az utóbbi időben elhanyagolt céllövészet sportja talán lendületet fog kapni a eimben között esemény következtében. Nem kevesebb történt, mint az, hogy egy fiatal a céllövészet versenyében megjáratlan sportsman az első szereplésével Balatonfüreden olyan országos hírű versenyzők között mint pl. gr. Zichy János, Hellebront Béla előtt elnyerte a galamblöví bajnokságot s ezzel egyetemben Gróf Sigray értékes ezüst serleget. Balatonfüdőváron is a helyezettek között volt, ugyanis második helyet holtversenyben harman érték el. — Érdekes a fiatal Szomjas szereplése, ki Hellebronnal szemben küzdött az első díjért. Minthogy holt verseny volt közöttük, öveggolyóra löttek ketten, harmincszor mindketten eltaláltak, míg a 31-iknél a beállott sötétség közbejárt és azért hibázott Szomjas, míg ellenfele talált. Így lett a közönség lelkes ovációjától kísérvé második.

**DEAC—DKASE.** Az a nagy érdeklődés, ami a sportkörökben a mérkőzés eredménye s kimenetele iránti találgatásokban megnyilvánul fokmérője a mai mérkőzés fontosságának. A bajnoksági forduló öszi kimenetelére majdnem döntő befolyással fog bírni. Ha a DKASE ezt a mérkőzését is megnyerné, úgy az öszi bajnoki fordulóban már az összes veszélyes ellenfelét legyőzte a DTE kivételével. Minden lehető elkövet a csapat, hogy győztesen kerüljön ki, bár Siposnak a vasárnapi mérkőzésen szerzett sérülése s Friedl. letiltása eléggé kétségessé teszik ezt. A DEAC teljesen új felállítással próbálkozik s mint hallani lehet a múlt héten oly szépen szereplő Horváthnak öcse is fog szerepelni a csalársorban, ahol góllövő képességét fogja bemutatni. A mérkőzés fair lefolyását Káldy Zsigmond személyiséne kit bírónak küldték ki biztosítja

**KTE—DTE.** Az egyetemi atletikai club mérkőzését megelőzőben az ügétőteri pályán a DTE fog mérkőzni a Kisvárdai testedző egyesülettel. A mérkőzés keretén belül mutatja be az újonnan első osztályba került csapat képességeit, melynek bár első startja nem kedvezően végződött mégis kétségessé teheti a DTE győzelmét. Mint értesültünk Balla Béla ismét be fogja tölteni régi szerepkörét. Bár lehetetlenség nincs kizárva mi mégis a DTE győzelmét reméljük. — Bíró: Hajdu Jenő.

**DEAC II—DKASE II.** Délelőtt 10 órai kezdettel mérkőznek a szövetségi díjért a két csapat ugyancsak az ügétőteri versenypályán. Bíró: Szabó Kálmán.

**MOVE—DSE közgyűlése.** A MOVE—Debrecen Sport Egyesület ma délelőtt 11 órakor tartja meg a városház közgyűlési termében a rendkívüli alapszabály-módosító közgyűlést.

**MLSz nagygyűlése.** A kerületben felhangzott annak szükségessége, hogy bizonyos ügyeknek a célszerű megérió elintézésére egy egységes megállapodást létesítsenek. Ezen célból a kerületi előnőség az összes kebelébe tartozó sportegyesületekhez fordul, hogy úgy az egyesületek vezetősége, mint az intézők, valamint a tanács bizottsági és felelőző tanács tagjai és a bírák jelenjenek meg a Magyar ház kávéház külön termében (DKASE helyiség) hélfőn este fél 9 órakor tartandó értekezleten.

**Miskolc lak készülőlése.** Az északi válogató bizottság mar megajtetta a válogatást a jövő vasárnap Debrecenbe küldendő reprezentatív játékosokra vonatkozólag, kik egy másik csapat ellen szerdán délután mérkőznek. A válogató bizottság a következő csapatot állította ki ellenünk: Honti—Dankó, Posteiner—Kripkó, Pataky, Jrendorf—Bass, Molnár, Csapkay, Muhovay, Presovszky. A mi válogató bizottságunk szerdán este tartja ülését. A mérkőzést a tanács a DTE pályán rendelte el megrendezni.

**Bíróküldés.** A bíróküldő bizottság a vasárnapi mérkőzések vezetésére a következőket jelölte ki: DEAC—DKASE Káldy Zsigmond, DT—KTE Hajdu Jenő, KSE—NyTVE (Kisvárdán) Kerekes Géza, DKASE I. b.—DEAC I. b. Szabó Kálmán, DTE—KSE határbírák: Tamassy László és Vadkerty Endre.

**Szlovenszkói LSz-t feloszlatták.** Minap megemlékeztünk arról, hogy a S K Sz. megalakult, azonban működése nagyon rövid időre terjedt, mert a prágai csh szövetség nem jó szemmel nézte, hogy ezen szövetség a cseh csapatokkal nem mérkőzik. miérrt is a kormánnyal intrikált ellene, mely azután kívánságára azt be is szüntette.

# A KELETMAGYARORSZÁGI BAROMFI- ÉS GALAMBTENYÉSZTŐK EGYESÜLETE

## HIVATALOS KÖZLÖNYE

### Értesítés!

Értesítjük az egyesület tagjait, hogy a mai naptól kezdődőleg a **Hajdúföldet** hivatalos lapunknak tekintjük s benne minden vasárnapi száma mellékletében az egyesületi életet érintő és szakdolgozat közlünk, általa a tagokkal közvetlenebbül érintkezünk. Felhívjuk a tagok s érdeklődők figyelmét a lapunkul tekintett **Hajdúföldnek** a főtítkárság utjáni **előfizetésére**. A lap a napi életet érintő dolgokat teljes egészében közli, vidékiek ezen felül a debreceni viszonyokat érintő körülményekről is tudomást szereznek, baromfi, így tyúk, lud, ruca, pulyka, galamb, nyul, diszmadár stb. tekintetében felmerülő igényeiket is kifogja elégíteni. E tenyésztés terén hasznos és tanuságos dolgokat szakszerűen közöl. Tekintve, hogy baromfi stb. tenyésztés terén előfordulható hirdetések hetenként hozza, az ország egész területére kiterjeszteni szándékolt elterjesztése révén a tenyésztők, valamint a tenyésztők és fogyasztók egymással összeköttetését s így a forgalmat gyorsan bonyolítja, általa a piaci ár alakulására jótékonyan hat. Előnyös, gyakori hetenkénti megjelenése által az érintkezést bensőbbé teszi. A lap megrendelése a tagoknak és érdeklődőknek csak a legelőnyösebb. Előfizetése tisztán a **vasárnapi számokra is történhetik**, de csak a főtítkárság utján, egy óra 10 korona, negyedévre 28 korona, félévre 56 korona, egész évre 104 korona. Vidékieknek szintén a lap házhoz vitelével. Felkérjük, felhívjuk egyesületünk összes tagjait s egyesületünk iránt érdeklődéssel viseltetődiket, hogy a lapnak megrendelését rövid időn belül általunk méltóztatassanak eszközölni.

Az egyesületi életet érintő és szakdolgozat, igaz, hogy egyelőre a mai viszonyok kényszerítő hatása alatt csak kis terjedelemben — két hasábon — közölhetjük, de rövid idő alatt a viszonyok általunk is előidézett változtatásával teljes terjedelemben fogjuk hozni. Leközlötni óhajtható baromfi, galamb stb. tenyésztés terén felmerülő szakdolgozat, megvitatások, cikkek, ugyancsak a tenyésztés körébe vágó hirdetések mindenkor péntek déli 12 óráig a főtítkársághoz küldendők be.

**Hirdetési díjak:** Minden szó egyszeri közlése 2 K, vastagabb betűvel 4 K. Legkisebb hirdetés ára 20 K. Egész évi, fél- és negyedévi hirdetések árai, valamint féloldali és negyedoldali hirdetések árai a főtítkárságnál tudhatók meg. Egyesületi tagoknak 20% engedmény.

Felhívjuk tagjaink figyelmét arra, hogy a jövő év január hónapjában az egyesület nagyszabású „Baromfi, galamb, nyul stb.” kiállítás rendezését vette tervbe. Az előzetes intézkedések annak megtarthatása végett folyamatban vannak. A tagok a résztveendő állat s más termékekkel már most előkészülhetnek.

Egyesületünk főtítkárának, dr. Biró

Pálnak ezidőszerinti nagymérvű más-nemű elfoglaltatása miatt a főtítkári teendőket további intézkedésig **Csapó László** tb. tanácsnok, városi főpénztáros

egyesületünk ügyvezető alelnöke végzi. Lakása Debrecen, Kigyó-u. 53. Miért is az egyesületet érintő megkeresések és a lap előfizetések oda intézendők.

### A Keletmagyarországi baromfi és galambtenyésztők egyesülete

Debrecenben július hó 24-én **Biró Pál** nyug. gazdasági intézeti tanár elnöklété alatt tartotta népes alakuló közgyűlést a Keletmagyarországi baromfi és galambtenyésztők egyesülete. Igaz őszinte örömmel üdvözöljük hajnalhasadásán es ifjú egyesületet, jóleső érzéssel tölt el az a tudat, hogy városunk újra gócpontja lett általa egy olyan intézménynek, mely hivatva lesz arra, hogy hazánk köz és gazdasági jólétét, a baromfi tenyésztés minden irányu fejlesztése által nagyban emelje.

A hosszantartó háboru, az ezt követő társadalmi, politikai felbomlás, a vörös uralom, oláh megszállás, majd szegény hazánknak darabokra tépése, megcsontítása, ezeknek következtében a megmaradt résznek kirablása, kizusztítása, a háboru előtti igen magas fokot állott **baromfi tenyésztésünket ugyiszólván teljesen tönkre tette**. Ha az utóbbi években az oláh hordák kitakarodása után számbeliségét tekintve némileg életrekelet is, de a rendelkezésre álló anyag nagyon silány s a tenyésztéssel foglalkozók nagyrészenek e téren igen primitívek az ismereteik, mert nincs aki irányítsa, nincs senki, ki az irányt megjelölve, gazdaságunk ezen köz s mezőgazdasági tekintetben fontos ágazatát tepsedéséből felrázza, hazánkat e tekintetben is a nyugateurópai népek színvonalára felemelni elősegítse.

Mig háboru előtt az állam, ismerve a baromfitenyésztésnek a közreható végtelen nagy fontosságát, minden tőle telhető utómódon igyekezett azt helyes mederben tartva, tenyészegyek kiosztása, fajállatok elhelyezése, megkedveltetése, mintatelep felállítását utján is tovább fejleszteni, addig ma már ezen nemzeti vagyonosodásra nézve rendkívül fontos, üdvös intézmények, mint letűnt csillagok csak a multaké.

Csak egy rövidke pillantást vessünk a magyar kormány által az ország közállapotairól 1903. évre kiadott statisztikai évkönyvébe, lehetetlen, hogy meg ne döbbenjünk jelenlegi állapotunk ily nagy mérvű visszahanyatlásán. — Országunkból a **tojáskivitel** 1903. évben 396,849 mm. 30 187,000 korona, **leölt szárnyas** 127,356 mm. 15,105,000 korona, **eleven szárnyas** 8,308,632 db, 10,299,000 korona, **ágytoll** 30,198 mm. 9,814,000 korona értékben volt. Mily óriási érték már 1903-ban, mivé fejlődött 1914-ig! Mit jelentene most, a mai valutáris érték viszonylatban! A jobb, a többtermelés mennyire fejleszthető az amugy is nagyon ingadozó, hanyatló valutánkat! De hol állunk ma, mikor a bentlevő baromfi az ittlevőknek is alig elegendő? Kivitel semmi, vagy csak elenyésző.

Fentiek szem előtt tartása arra ösztönöz bennünket, látva egyénekenkénti erőtlenségünket, hogy csoportosuljunk, **egyesületi alapon igyekezzünk elérni azt a célt**, mely jelenlegi sanyaru viszonyaink között szinte utópiaként lebeg homályosuló szemeink előtt.

Debrecen földrajzi fekvésénél, helyzeténél, közgazdasági jelentőségénél különösen alkalmas arra, hogy egy ilyen nemesobb célt szolgáló egyesület egy ilyen kulturális és gazdasági jelentőségű intézmény gócpontja legyen. Népeisége, lakóinak rátermettsége, őseredeti magyarsága mind elég garanciát szolgáltat arra, hogy a benne székelő egyesület, számítva a köz, az állam hathatósabb támogatására. Nemes feladatát intézményesen, céltudatosan, mielőbb, mind tökéletesebben megvalósítsa.

Ezen körülmények ösztönöztek már régtől fogva egy kisded lelkes gárdát, látva a jelenlegi hallatlan, egyre emelkedő drágaságot, az anyagiakkal nehezen küzdődő embertársai folytonos vergődését a már már elhagyással

fenyegető árral, hogy a tömörüléssel az erőnek egyesületbe való összesítése folytán, a jobb és többtermelés előidézettése által az allandóan tornyosuló bajok ellen gátat emeljenek, az árdragasággal fokozatosan megküzdve, ha e tekintetben már célokat is érik, a termelés folytán előállítandó **feleslegnek külföldre irányuló helyes kivitele által**, folyton ingadozó valutánkra e téren is jótékonyan hatva, közgazdaságunkat nemzeti jólétünknek a fejlesztését előidézze.

Első kitűzött céljukat, hogy egy ily irányu egyesületet létrehozzanak, végre siker koronázta f. évi július hó 24-én a városi háza közgyűlési termében méltó keretek között tartott alakuló közgyűlésen megteremtődött a Keletmagyarországi baromfi és galambtenyésztők egyesülete.

A gyűlésen **Biró Pál** nyug. gazdasági intézeti tanár elnökölt. A megjelentek üdvözlése után örömmel adott kifejezést, hogy ily szép, nemes cél érdekében a tagok és érdeklődők ily számosan gyűltek egybe. Jegyzőkönyvvezető, hite esítői megnevezése után felkérte **Csapó László** városi főpénztárnok tb. tanácsnokot, mint az előkészítő bizottság által is megbízott előadót, hogy a gyűlés célját ismertesse, melynek szép beszéd keretében történt ismertetése után az értekezlet az egyesületi alakulást egyhangú lelkesedéssel kimondotta. Ennek megtörténtével **Csapó László** az előkészítő bizottság által kidolgozott alapszabálytervezet annak pontról-pontra való megvitatása végett felolvasta. Az alapszabály egyhangú elfogadása után dr. **Biró Pál** a bizottság határozati javaslatát felolvasta, melynek elfogadása után a közgyűlés a tisztikari s választmányi tagjait megválasztotta.

Egyhangú lelkesedéssel elnökké választott **Biró Pál** nyug. gazdasági intézeti tanár, alelnökké **Piszkey Árpád** nyug. áll. százados földbirtokos és **Csapó László** városi főpénztárnok tb. tanácsnok, főtítkárrá: dr. **Biró Pál**, titkárrá dr. **Kiss Arthur** máv. máv. titkár, gondnökká **Mikó Imre** máv. s. titkár, pénztárossá **Péntek László** városi hivatalnok, ellenőrré **Sóvágyó József** kéműves mester. **Választmányi tagok** lettek: **Bohunek Elemér** törvényészi bíró, **Balogh István** földbirtokos, dr. **Biró Barna** tszki jegyző, **Bodnár Géza** bankigazgató, ifj. **Csanak Jenő** földbirtokos, **Dolnik József** kereskedő, **Erdélyi Miklós** máv. kárpitos, **Groskó György** magánhivatalnok, **Györffy Aladár** földbirtokos, **Hevesi János** mészáros mester, **Kiss József** kereskedő, **Lucs Ferenc** postatiszt, **Militzky István** máv. hivatalnok, **Nagy Lajos** városi kiadó, **berei Nagy Sándor** máv. tisztviselő s neje **berei Nagy Sándorné**, **Pipcsák István** h. állomásfőnök, **Papp József** máv. hiv., **Piros István** timár mester, **Trássy Géza** földbirtokos, **Tóth Endre** városi hiv., **Vadász Emil** gazdasági felügyelő, dr. **Varga Lajos** ügyvéd és **Vida József** máv. szertárfőnök.

Az elnök, a tisztikar, a választmány mind olyan egyénekből áll, kik már magukban véve elég garanciát nyújtanak arra nézve, hogy egy ilyen ideális és reális alapon nyugvó egyesület kitűzött célját meg is valósítsa.

Az egyesület célja a baromfi és galamb tenyésztésnek minden irányban való továbbfejlesztése. Közlebről: A baromfitenyésztéshez sorolható **összes haszon és fajállatok** (tyúk, lud, kacsa, pulyka, röp, disz, husgalamb, nyul, diszmadarak stb.) **tenyésztőinek** a vele foglalkozóknak **egy táborba tömörítése**, esetleg szakosztályok és fiókok szervezése, az ok és célszerű tenyésztés biztosítása, a haszon és fajbaromfiaknak minél szélesebb körben leendő elterjesztése és megkedveltetése, **külföldi tenyészegyek importálása, hazaiak exportálása**, s tenyész anyagok **minőségének fokozása**, tenyész és haszon állatok **értékesítése**, szakszerű tenyésztésre irányuló **nevelés**, szakismeretek terjesztése, szakkérdések megvitatása és elbírálása, felolvasások, szakelőadások, **kiállítások**,

**versenyek és vásárok rendezése.** Ezek mellett a **szakirodalom fejlesztése és tökéletesítése, ennek terjesztése és művelése.** Az egyesület anyagi viszonyaihoz mérten **mintatelepek létesítése és fentartása, továbbá az állatok lábgyűrűzésének és törzskönyvezésének a rendszeresítése.**

E nemes céljait az egyesület csak akkor valósíthatja meg teljes egészében, ha maga a társadalom sem zárkózik el az egyesülettel szemben eddigelő nagy fokban tanúsított rideg morcvőségbe, hanem — látva annak a közre igy reá ható áldásos befolyását — segítő kezet nyújtva megértő szorotattal igyekszik tőle telhető módon támogatni nehéz feladatában.

Tagja lehet az egyesületnek minden kifogástalan előéletű és jellemes 16 évet betöltött baromfi stb tenyésztő és kedvelő nő, férfi egyaránt. Aki ilyféle apró állatokat tart bármily osekély mértékben is úgy maga, mint a köz érdekében erkölcsi kötelessége a támogatás, általa az egyesületi tagság. **Rendes tagja** csak az lehet az egyesületnek, aki magát a belépésre legalább is 3 évi időtartamra kötelezi s évente 50 korona tagsági díjat fizet. **Alapító tagok** azok, akik az egyesület javára egyszersmindenkorra legalább 200 koronát fizetnek. **Pártoló tagjai** pedig az egyesületnek azok, kik az egyesület ügyei iránt érdeklődéssel viselődnek s az egyesület pénztárába évenként 10 koronát fizetnek.

Mint hogy nálunk főleg a nők azok, kik mint hivatásos baromfitenyésztők e téren elvitatlan érdemeket szereztek s folyton szereznek. Mert van-e olyan gazdaság. Van-e egy olyan háztartás, hol a magyar nő, habár csak kis mértékben is akár mint tenyésztő, akár mint kedvelő kodvenceivel ne foglalatoskodna) hozzájuk fordulunk első sorban is, hogy tömörüljenek kibontott zászlóink alá, lépjenek be egyesületünkbe, hogy közös erővel, közös megértéssel, jóakarattal és ernyedhetetlen vaszorgalommal magunk, mindnyájunk javát minél jobban, minél célszerűbben, együttesen megvalósíthassuk. De felhívunk minden egyest, minden közületet, jogi személyt, testületet, egyesületet, akik csak egy kis hivatást éreznek magukban, egyesületünkbe való belépésük által is támogassanak minket, hogy ez által is a község, a nemzet, a haza javát előbbre vinni segítsenek.

Egyesületünk **székhelye Debrecen,** működési köre azonban az egész ország, főleg Keletmagyarország területére terjed s tagjai az ország bár melyik részéről lehetnek.

Tagfelvételeket a választmány utólagos jóváhagyása mellett az Elnökség, Tisztikar, Választmány tagjai és az Elnökség által megbízott egyesületi tagok eszközölhetnek.

Tagfelvételre való jelentkezések elfogadhatnak dr. **Biró Pál** egyesületi főtítkárnál Szent Anna-u. 38. sz. alatt naponta déli 12 órától délután 2 óráig, **Csapó László** egyesületi alelnöknél, városi főpénztárosnál, délelőtt 9 órától délután 1 óráig a Városházán a házi-pénztárnál és délután 4 órától 6 óráig lakásán Kigyó-utca 53. sz. alatt, valamint a **Hajdúföld szerkesztőségénél.** **Dr. Biró Pál.**

## HIRDETÉSEK

**Angol parókások, blüetták, némut sirályok** eladók Dr Kias Arthur, Debrecen, Kandia u. 15.

**Kitenyészített magasvérű keleti pergők** minden színben eladók vagy megfelelő baromfi eleségért, elcserelelők ugyanolyan 8 és fél méter ruhaszövet, eladó ugyszintén különféle gazdasági gépek, u. m. zedőgép, kapáló, cultivator, ekék, eketesztek, répa és szecsakavágó. Dr Biró Pál, Szent-Anna-utca 38.

**I. a Plymouth Roks kakasok és jércék** eladók Dr Biró Barna, Szent-Anna-u. 38. sz.

**Magasvérű kiállításokon többszörösen díjazott I. a Angol parókások** fehér, babos, sárga, vörös, fekete színekben eladók Csapó László, Kigyó-u. 53. sz. Debrecen.

**Magasan szálló keleti pergők** többféle színben eladók Péntek László Debrecen, Kigyó u. 43. sz.

**I. a Angol begyesekek, strasserek, tyuktarkák** eladók Tóth Endre Debrecen, Kigyó-u. 31. sz.

**I. a Angol parókások, blüetták, angol pávások, fajtisza keleti pergők** eladók, esetleg baromfi eleségekért elcserelelők Mikó László Szív-u. 21. Debrecen.

**I. a Angol begyesekek, angol és magyar pávások, strasserek** eladók Lucs Ferenc Kölesy-u. 11. sz. Debrecen.

**Magas rőptű keleti pergők** minden színben nagy választékban állandóan kaphatók Piroos István Vig-kodvü Mihály-u. 38. sz. Debrecen.

**200 daraból álló tenyészdomból** tuzsaporodás folytán különféle fajgalambok eladók, ugymint angol pávák, maltaik, magyar begyesekek, török, nagytestű házi galambok, posták, pirókók, keleti pergők, brünni golyvások Hevesi János Debrecen, Lorántffy-u. 13. sz.

**Magas rőptű, keleti pergők** állandóan kaphatók Sövägö József Debrecen, Bánffy-u. 14. sz.

**Fajtiszta I. a Plymouth-Roks** s fehér és sárga erpington törzseket vérfelzisztítés végett keresünk, ajánlatok az egyesületi főtítkársághoz intézendők Debrecenben.

**Kiváló szép emendi ludak** kaphatók Némethi József Nagyhortobágy.

**Plymouth tyukok és csirkék, galambok, orosz nyulak, sertések** eladók Debrecen. Libakert, Szegfű-utca 12. sz.



Női és férfi kalap megrendelések és javítások gyorsan **Piac-u. 63. sz.** és pontosan készíttetnek

## SZÍNHÁZ.

HETI MŰSOR:

Vasárnap (25-én) d. u. „Mi falunk“ népszínraj.

Vasárnap (25-én) „Romeo és Julia“.

Hétfőn (26-án) „Offenbach“.

Kedden (27-én) „Offenbach“.

Szerdán (28-án) „Offenbach“.

**Színházak és mozgószínházak közleményei:**

Vasárnap délután mérsékelt helyárrakkal kerül színre „A mi falunk“, melyben Halassy Mariska, Egyed Lenke, László Gyula, Bródi Irén, Heltay, Csapó Maria viszik a vezető szerepet. Este „Romeo és Julia“ megy Halassy Mariska és Rubinyi Tibor, Árkossy Vilma, Bánhid, Heltay felléptével.

Hétfőn és kedden ismét az óriási sikert aratott „Offenbach“ kerül színre. A jegyelvétel oly nagy, hogy előjegyzett jegyeket is csak délig tart fent a pénztár.

**Fyalkowsky Zsófia,** a nagy zongoraművész nő október 3-án játsszik először Debrecenben, **Füredy F. Gusztáv** első előadásán. Bemutatásra kerül **A zongoraművészet fjl dése,** műsoron Scarlotti, Haydn, Mozart, Beethoven. A Füredy-előadások törzsközönsége kéri, hogy jegyeiről Méliusznál gondoskodni sziveskedjék.

**Petrovich Szevetiszlav — Mattyasovszky Ilona — Bolváry Géza — Gács János** az Apolló Film-Revüjének kedves és ünneplott vendégei ma vasárnap bucsuznak az őket állandóan ünneplő közönségtől. Ma délelőtt az Apolló előcsarnokában autogramokat írnak alá a művészek.

**URANUS MOZGO!** Ma, vasárnap  
A szt. Egliol kolestor titka 4 felvonás.  
A kis Beppó 4 felvonás.  
Előadások 3, 5, 7, 9 órákor.

**Maciste a Cabiria óriás atlétája** ját-za a főszerepet n Modern Herkules című 6 felvonásos kalandor drámában, mely az Apolló Film-Revü előadásai kerül ma vasárnap utóljára bemutatásra.

**A levegő banditái** (Amerikai film) kalandordráma 6 felvonásban. Minden fantáziát tul szárnyal csodálatos trükkjeivel, bravurjaival és izgalmas meséjével ez a kimagasló attrakció film. Sajnos, tényleg élet-halál harcot vívnek a levegőben, mert a film főszereplője a felvételnél háromezár méter magaságból lezuhant és szörnyet halt. A budapesti közönség

lélegzetviasszafojtva nézte a halálmegvető produkciókat, mert ilyent még filmen sem látott senki. E szenzációs slagert hétfőn mutatja be az Apolló 5, 7 és 9 órákor.

**Autogram-délelőtt az Apolló előcsarnokában 10—12-ig Petrovich—Mattyasovszky—Bolváry—Gács.**

**Az Urániában ma vasárnap utóljára** látható a nagyszerű műsor, melynek clouja a **Mesék szigete** című csodás szépségű amerikai 7 felvonásos felvétel a bájos Louise Lovelyvel a főszerepben, melynél szebb filmet aligha látott a publikum. Rendkívül kacagást, valószínűságot váltott ki az „Ő mint küldönc“ című kép Harald Lyoyddal a világhírű amerikai burleszk komikussal a főszerepben, azonkívül a Pathe-Revue látványos sport felvételeivel. Előadások délután 3-tól félhelyárrakkal, 5, 7 és 9-től rendes helyárrak. Jegyelvétel.

**Délután 5—7-ig félhelyárrak mellett 5, 7 és 9-től rendes helyárrakkal** látható a **Mesék szigete** 7 felvonás és a csodás műsor az Urániában! Okvetlen nézze meg!

**Ravenal az arizonai lókötő.** Cowboy dráma és a gazdag kísértő műsor hétfőn az Urániában látható 7 és 9-től.

**Nagyszabású és elsőrangú fényes hangversenyben** lesz része a debreceni közönségnek október hó 3-án, hétfőn este az Urániában, amidőn váradi Haynal Elma a m. kir. Operaház művésznője egyetlen nagyszabású hangversenyét tartja olyan gazdag műsorrall, amilyent csak a világvárosi hangversenyeken lehet hallani. Műsora: 1. Brahms: Von ewiger Liebe. Strauss: Freundliche Vision. All' mein Gedenken. 2. Verdi: Ária a Troubadour című operából. 3. Tarnay: Bucsu. Antalffy: Ugye Jani? ... Lavotte: Valahol messze... Nosedá: Szívem... 4. Saint Saöns: Kis ária a Sámson és Delila című operából és Nagy ária a Sámson és Delila c. operából. A zongorakíséretet dr Jóna Kálmán ur látja el művészies játékaival. Azonkívül e gyönyörű hangverseny keretében egy mindenkit bámulatba ejtő baba táncművész a 9 éves Benkő Erzsike egy néhány klasszikus táncával fog fellépni és nagy feltűnést kelteni! Ezen hangversenyre jegyek már is előre válthatók az Urániában. Helyárrak: III., II. rendű támlás-szék 36 K, I. r. támlás-szék 25 K, zárt-szék 20 K, Zsöllye 15 K, Páholyülés személyenként 10 K vigalmi adóval együtt.

**A gazdák köszönet kapnak.** Az őszi mezőgazdasági munkálatok sikeres elvégzésének biztosítása céljából a debreceni gazdasági egyesület rendelkezésére kiutalt salgótarjáni köszönetre előjegyzések az egyesület titkári hivatalában Piac-utca 61 szám alatt csak október hó első napjáig fogadtnak el. Felhívtnak mert ezen szénre igényt tartó gazdák, hogy előjegyzéseiket ezen időig okvetlenül tegyék meg. Az előjegyzéssel egyidejűle métermázsánként 200 korona fizetendő be a gazdasági egyesületnek. A már előbb jegyzést teljesített gazdák felkértnak, hogy a jegyzett szénmennyiség árát október 1-ig annyival inkább fizessék be, mert ellenkező esetben jegyzésük érvénytelennek fog tekintetni.

## A tőzsde

**Zürichi zártótőzsde** szept. 24. (MTI.) Berlin 537, Holland 184 — Newyork 579, London 2168, Páris 4130, Milánó 2400 Brüssel 4080, Koppenhága 102.—, Prága 680—, Budapest 85 — Zágráb 260, Bukarest 530, Varsó 10, Bécs 052, Osztrák lebélyeg 35.

**Budapesti zárlat** szept. 24. (MTI.) Magyar hitel 1780 Osztrák hitel 775, Angol-Magyar bank 775, Leszámit bank 795, Magyar-Olasz bank 340, Jelz hitelbank 240. Keresk. bank 8000, Pesti hazai első 23000, Borsodmiskolci 3700

**Váltók.** Napoleon 2200 —50, Angol font 1640—1670, Dollár 690—15, Francia frank 4700—600, Márka 665—685, Lira 2850 —2650, Osztrák kor. 43 1/2—44 1/2, Rubel 38 25—39 fél Lei 640—650, Sokol 770—90, Svájci frank 9400—9500 Korona dinár 844—860, Frank dinár 840—845, Lengyel márka 14—15.

**Dollárt** és más idegen pénzt, aranyat, ezüstöt legolcsódrágábban vesz **Simon György** DEBRECEN, Kossuth-u. 11.

# A Hajdusági Répes Naptár.

**Október első felében fog megjelenni a „Hajdusági Répes Naptár“.**

A naptár egy szellemi részével, mint más érdekes tartalmánál fogva értékes ajándék lesz mindazon előfizetőknek, akik legelőbb egy negyedévre előfizetnek a HAJDUFÖLDRE. A naptárban elhelyezendő hirdítéseket a HAJDUFÖLD kiadóhivatala veszi fel.

# Irodistanó,

ki üzleiben már alkalmazva volt. Felvételük. Nemi gyakorlat a könyvtárságban megkívántatik. Ajánlatot a hely és idő megjelölésével a kiadóba utasítják. **„IRODISTA“** jellegű.

**Mindenemű könyvtári munkát, debrecenhat partot, börtört**  
és k. szorosulag felirat készit

**VARJAS PÁL**  
könyvtári-bördisztervező Egyházi 3. sz. Bank s biztosító intézetek könyvtárak javítását a helyszínen is végzek.  
Copia kötések a legjutányosabb árban.

# Eladó ingatlanok:

**Kandia-utcán** 1 emeletes 2 nagy lakással bíró modern ház, 6 szobás lakás vétel esetén átvehető.

**Beresényi-utcán** egy nagy telki gazdálkodóknak is alkalmas ház istállóval. Beköltöhető.

**Hatvan-utcán** modern ház nagy telekkel, 5 szobás lakás átvehető.

**Cegléd-utcán** 4 üzemhelyiséggel bíró modern ház.

**Kisbányai-utcán** Herceg, Hatvan, Kinizsi Bobó, Bauer-utcákon.

**30 kat. hold tanyás birtok** a Diószegi-utón.

**18 kat. hold tanyás birtok** a Diószegi-utón.

**6 és fél kat. hold tanyás föld** a város alatt.

Nyírázó a Simonyi uton  
Gómalom a közeli vidéken  
Hentes és mészáros üzemhelyiségek

Bővebbet  
**Böszörményi László**  
ingatlanforgalmi irodája  
Debrecen, Miklós-utca 7.  
Telefon 2-16

# A Magyarországi Zsidóságról

A magyarországi zsidók statisztikája című negyedévi o-o és aktuális mű o-o

Irta: ifj. Wessprémy Kálmán

Ara 24 korona.

Vidékre postán 26 korona.

Kapható lapunk kiadóhivatalában Piac-utca 59.

# Lapkihordó asszonyok

felvételnek lapunk kiadóhivatalában Piac-utca 59.

**Eladó** 56 db szarvasmarha Van benne 25 db prima feher jánosok, a többi prima feher vagy más fajta és egy tehenő. — Az árakat a kiadóhivatalon át lehet megkérdezni.

# Apró hirdetések

**Debreczeni Gazdák**  
Bankja Részvénytársaság Kossuth-utca 17. Köles-nöket folyosít házakra, — földekre és értékpapírokra Betéteket elfogad, a betétek után kamatot ad. Értékpapírokat és idegen pénzeket vásárol és elad. Elfogad értékeket megőrzés céljából és bérbe ad (safe deposit) páncélszekereket. Takarékpénztár és bankügyletek minden ágazatával foglalkozik. Feleknek minden pénzügyi műveletnél rendelkezésére áll.

**Kaszás**  
egy hold lucerna fekasztására kerestek. Vár 8.

**Eladó**  
jókabban levő kisebb nagyobb boros hordó. Bol-dogfalva 13.

**Jömenetei**  
vállalathoz társ keres-telik. Esetleg benősi-ülés lehetséges.  
**Megkeresés Siker jeligé**

**Mosott rongyot**  
keres lapunk kiadóhivatala megvételre.

**Teiky Józsefné**  
szűcs elvállal boák, mufok stb. készítését és átalakítását szőrme kabát bélelését és gallérozását Honvéd-u. 22.

**Bélyeggyár és vésőintézet**  
PAULÓ I.  
Szentgyörgyi-utca 22.  
Telefon 1365.

**Forgács István**  
művészi  
Károlyi-utca

**Vasablakot**  
megvételre keresek Török Bálint utca 25. Ugyanott lakással teljes ellátást kaphat két fiatal ember.

**Molykár ellen**  
szőrme és tollrubák megőrzéséért a legnagyobb biztonságban beraktároz **KOVÁRY és ALT-MANN** Piac-utca 42.

**Keresek**  
nyugdíjas s helyi ismeretekkel bíró jó megjelenésű egyének irodamba alkalmazás végett. Cim a kiadóba.

**Munkásleányok**  
felvételnek Honvéd u. 16.

**E sörendő**  
női és férfi munkaerők felvételnek Rískó és Tsa női szabónál.

**Könyv**  
kiszolgálásra ügyes leány vagy asszonyt meghizhától felveszek. Miklós-u. 10-11 között.

**Tanyás**  
cseléd továbbá egy házmester azonnal felvétetik. Vár-u. 8

**Finom**  
csemege sütőtök kapható. Miklós u. 21.

# Fehértói temetkezési intézete

**DEGENFELD-TÉR 4. SZÁM (Saját ház.)**  
Telefon: nappal 11-85, éjjel 10-91

Végez temetéseket helyben és vidéken jutányos árban személyes felügyelet mellett.

:: Exhumál és hullaszállítását vállal! ::

Raktáron: ÉRCZ- és MŰVIRÁGKOSZORUK!

# Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadó-vállalat Részvénytársaság könyvnyomdája.

TELEFON 3-48. Debrecen Piac-u. 59. TELEFON 3-48.

**KÉSZIT:**

minden a sokszorosító szakba vágó munkát u. m.: rovatos iveket, folyóiratokat, kereskedelmi és más egyéb nyomtatványokat. Esküvői és eljegyzési értesítéseket, névjegyeket, gyászlapokat.

:: Költségvetéssel készséggel szolgál. ::

Rühkenőcs, Kreolin, Kénvirág, Kálicsappan és mindenféle fertőtlenítő szerek

**„Radikál“ patkányirtó szer stb.**  
Telefon 14-80. legelőszobában szereshetők be  
Korzó Drogueria Debrecen, Piac-utca 42. sz. Telefon 14-80

**Halál eset alkalmával barki meggyőződhet a GEBAUER KAROLY ES TARSA**

legelőszobában fennálló temetkezési vállalat elismert legelőszobái és lelkiismeretes kiszolgálásáról. Közalkalmazottak és menekülteknek nagy arányú kedvezmény.

Üzlet: Kossuth-u. 2. (Váro-háza) Telefon nappal 103. Éjjel 60.

# METEOR MOZGÓBAN

Bocskay-tér.  
Ma szeptember hó 25-én vasárnap  
**A brixtoni Kereselyű**  
Amerikai világláger III. rész.  
**Ha lehull az álarc.**  
Amerikai kalandortörténet 6 felvonás  
Előadások kezdete d. u. 3, 5, 7 és 9 órákor  
Pénztárynyitás d. e. 10 órákor.  
Helyárak: P. 16, F. 14, I. 12, II. 8, III. 6 korona.

# ARANYÉRT, EZÜSTÉRT

budapesti magas árakat fizetnek  
**Kramer** Simonyi utca 12.

**VAS** ARANY, takarék-kenyér és lemez-érmék beszereshetők

**Bakos István**  
Egy tanári felvételük.  
vas-kereskedésében.

# Bervágás keretfűrészzel

**Hordódugók**  
ahócafadaszák  
kocsi- és kerékgyártáshoz 5-6 em. vastagságban

**Debreceni Gőzfűrészes és faárugyár r.-t.-nál**  
Sziv-utca 31. sz. alatt

# ÓCSKA

STEINER, Eötvös-u. 110.

# ELADO

Hajdudházon azonnal beköltöhető 4 szobás lakás, 2 kamara, 2 konyha, 2 nagy pince 30000 liter berhoz. Különálló 1 szoba konyhás épülettel. Irtekezni lehet Debreceni Ref. Kollégiumi fűvészkerti kertésznél.

# Elcserélném

Szatmárnémetiben Mátyás házamat, valamint Hírly-utca 15. sz. alatti Szatmárnémetyben (Szatmárnémety) közpatakban levő szőlőtmet debreceni háztért vagy megfelelő értékű földbirtokért.

A ház All két nagy szobás utcai lakásból, fűtéses előszoba és üvegezett folyosó, valamint egy 3 szobás előszoba, konyha és egy szoba konyhás lakásból. 600 negyszögletű telek őrési kert mintegy 200 db gyümölcsfákkal.

A szőlő terjedelme: 4 és egy negyed hold nagy rét, művelés, gesztenye, dió, alma, körte, barack és szilvafákkal, mintegy 8200 tőke szőlő, (másfél hektár) baktör, jardován, és 2 és egy negyed hold tanyán. Erdő 25-30 éven vágásn.

Bővebb felvilágosítást ad a tulajdonos Varga Endre a M. N. K. és L. Rt. ügyvezetője, Debrecen Piac-utca 59.

**Diót** papírhéjut keresek — megvételre nagyobb mennyiségben. Ajánlatokat a kiadóba kérek az ár megjelölésével „CZUKRÁSZ“ jellegű.